YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
15 päivänä huhtikuuta 1997 *

Asiassa C-272/95,

jonka Bundesverwaltungsgericht on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung

vastaan

Deutsches Milch-Kontor GmbH

ennakkoratkaisun toisen jäsenvaltion alueella denaturoidulle tai rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maitojauheelle maksettavaa tukea koskevista erityissäännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1976 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1624/76 (EYVL L 180, s. 9) 2 artiklan 1 ja 4 kohdan, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1726/79 (EYVL L 199, s. 10) 1 artiklalla, rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maidolle ja vasikoiden rehuksi tarkoitetulle rasvattomalle maitojauheelle myönnettävää tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1725/79 (EYVL L 199, s. 1) 10 artiklan ja EY:n perustamissopimuksen 9, 12, 16 ja 95 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. Murray (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. N. Kakouris ja P. J. G. Kapteyn,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, edustajanaan asianajaja Thomas Tschentscher, Frankfurt am Main,

— Deutsches Milch-Kontor GmbH, edustajanaan asianajaja Barbara Festge, Hampuri,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Ulrich Wölker,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährungin, edustajinaan asianajaja Jörg Schmidt, Frankfurt am Main, ja Philipps-Universität Marburgin professori Christian Koenig, Deutsches Milch-Kontor GmbH:n, edustajanaan Barbara Festge, ja komission, asiamiehenään Ulrich Wölker, 28.11.1996 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.1.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundesverwaltungsgericht on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 30.3.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.8.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä toisen jäsenvaltion alueella denaturoidulle tai rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maitojauheelle maksettavaa tukea koskevista erityissäännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1976 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1624/76 (EYVL L 180, s. 9) 2 artiklan 1 ja 4 kohdan, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1726/79 (EYVL L 199, s. 10) 1 artiklalla, rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maidolle ja vasikoiden rehuksi tarkoitetulle rasvattomalle maitojauheelle myönnettävää tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1725/79 (EYVL L 199, s. 1) 10 artiklan ja EY:n perustamissopimuksen 9, 12, 16 ja 95 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty Deutsches Milch-Kontor GmbH:n (jäljempänä DMK) ja Saksan viranomaisen (Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, jäljempänä BEF) välisessä riita-asiassa, joka koskee maksujen kantamista niistä järjestelmällisistä tarkastuksista, joita on tehty, kun DMK on vienyt Italiaan rasvatonta maitojauhetta, josta maksetaan vientitukea.

3 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13) 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että rehuksi käytettävälle rasvattomalle maitojauheelle myönnetään tukea, jos se täyttää tietyt koostumusta ja laatua koskevat edellytykset.

4 Eläinten ruokintaan tarkoitetulle rasvattomalle maidolle ja rasvattomalle maitojauheelle myönnettävää tukea koskevista yleisistä säännöistä 15 päivänä heinäkuuta 1968 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 986/68 (EYVL L 169, s. 4) perustui tämän saman säännöksen 2 kohtaan.

5 Tuki myönnetään pääsääntöisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa rasvaton maitojauhe on tarkoitettu käytettäväksi eläinten ruokintaan tai jossa se on käytetty rehuseosten valmistukseen. Asetuksen N:o 986/68 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa kuitenkin sallitaan, että jäsenvaltiot voivat maksaa tukea alueellaan valmistetulle rasvattomalle maitojauheelle, jos se denaturoidaan tai käytetään toisen jäsenvaltion alueella. Tuen myöntämisen edellytykset on näiden tapausten osalta vahvistettu asetuksella N:o 1624/76, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1726/79. Jäsenvaltiot ovat käyttäneet tätä mahdollisuutta ainoastaan rasvattoman maitojauheen viennissä Italiaan 15.7.1976 alkaen.

6 Asetuksen N:o 1624/76 2 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksella N:o 1726/79, säädetään kahdesta tarkastuksesta, joiden avulla valvotaan, että vientituen maksaminen on aiheellista. Ensimmäinen näistä eli asetuksen N:o 1725/79 10 artiklassa tarkoitettu tarkastus koskee rasvattoman maitojauheen koostumusta ja laatua, ja se tehdään vientivaltiossa. Toisessa tarkastuksessa, joka tehdään jalostusvaltiossa (Italia), todennetaan, että tuote on tosiasiallisesti käytetty rehujen valmistukseen.

7 DMK vie Italiaan Saksasta ostamaansa rasvatonta maitojauhetta, joka on tarkoitus jalostaa rehuseoksiksi määrämaassa. Tavara kuljetetaan kuorma-autoilla noin 25 tonnin suuruisissa erissä.

8 BEF on valvonut, voidaanko DMK:n Italiaan viemälle rasvattomalle maitojauheelle myöntää asetuksessa N:o 986/68 säädettyä tukea.

9 Tämän vuoksi se on pyytänyt maan sisäosissa sijaitsevaa vientitullitoimipaikkaa ottamaan kunkin kuorma-auton kuormasta näytteen, joka on sen jälkeen analysoitu. Taloudellisista ja käytännöllisistä syistä Saksan tullilaitos teki edellä mainitut tarkastukset virka-apuna muiden vientimuodollisuuksien yhteydessä.

10 BEF veloitti DMK:lta kunkin näin otetun näytteen analysoinnista 112 Saksan markan (DEM) suuruisen maksun *Magermilch-Beihilfenverordnung*in (rasvattomalle maidolle maksettavaa tukea koskeva Saksan asetus) 12 §:n nojalla. Näin ollen 29.4.—8.9.1980 tehtiin päätökset yhteismäärältään 17 081,28 DEM:n suuruisen määrän veloittamisesta 152 näytteestä.

11 DMK haki näihin päätöksiin muutosta, mutta Verwaltungsgericht Frankfurt am Main ensimmäisenä oikeusasteena hylkäsi valituksen 20.4.1983 antamallaan tuomiolla.

12 Tähän tuomioon haettiin muutosta Hessische Verwaltungsgerichtshofilta, joka kumosi riidanalaiset päätökset 5.6.1989 antamallaan tuomiolla. Se perusti päätöksensä siihen toteamukseen, että asetuksen N:o 1725/79 10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetään ainoastaan pistokokein tehtävistä tarkastuksista. Kun otetaan huomioon, että teknisistä syistä viejä voi kuljettaa rasvatonta maitojauhetta enintään 25 tonnin erissä, jokaisen erän järjestelmällinen tarkastaminen ylittää yhteisön säännöksissä säädetyn valvonnan tason. Koska DMK:lta kannettiin maksu tarkastuksesta, se oli huonommassa asemassa kuin ne taloudelliset toimijat, jotka veivät Italiaan rasvatonta maitojauhetta muista jäsenvaltioista. Maitoteollisuuden heikko tulos huomioon ottaen niitä 112 DEM:n suuruisia maksuja, jotka BEF vaati 25 tonnilta maitojauhetta, ei voitu enää pitää yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 233/81, Denkavit, 15.9.1982 antamassa tuomiossa (Kok. 1982, s. 2933) tarkoitettuina "tavanomaisina tarkastusmaksuina".

13 BEF haki muutosta tekemällä Revision-valituksen Bundesverwaltungsgerichtiin.

14 Koska kansallinen tuomioistuin arvioi, että riita-asiaan liittyy tiettyjä yhteisön oikeuden tulkintaa koskevia ongelmia, ja vaikka se onkin pelkän oikeuskysymyksen ratkaisevana tuomioistuimena sidottu Hessische Verwaltungsgerichtshofin arviointiin tosiseikkojen osalta, se päätti 27.8.1992 tekemällään päätöksellä lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko 2.7.1976 annetun asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 4 kohdan ensimmäistä alakohtaa, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26.7.1979 annetun asetuksen (ETY) N:o 1726/79 1 artiklalla, tulkittava siten, että kun Saksassa valmistettua rasvatonta maitojauhetta viedään sekarehun valmistamista varten Italiaan kuorma-autoilla, jokaisen kuorma-auton kuormasta on otettava ja tarkastettava näyte, ennen kuin tässä säännöksessä mainittu todistus voidaan antaa?

2. Jos kysymykseen 1 vastataan kieltävästi, mitä perusteita on käytettävä, jotta voitaisiin vastata asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksen (ETY) N:o 1726/79 1 artiklalla, yhdessä asetuksen (ETY) N:o 1725/79 10 artiklan kanssa tulkittaessa, siihen kysymykseen, miten usein näytteitä täytyy ja saadaan ottaa vietäessä rasvatonta maitojauhetta Italiaan kuorma-autoilla?

3. Onko se, että viejä velvoitetaan kansallisten säännösten perusteella maksamaan kaikki — järjestelmällisistä tai satunnaisista — tarkastuksista aiheutuvat kulut, sopusoinnussa tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kiellon (ETY:n perustamissopimuksen 9, 12 ja 16 artikla), syrjintäkiellon (ETY:n perustamissopimuksen 95 artikla) ja muiden yhteisön oikeuden sääntöjen kanssa?"

15 Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-426/92, Deutsches Milch-Kontor, 22.6.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-2757, jäljempänä asia Deutsches Milch-Kontor I) todennut seuraavaa:

"1) Toisen jäsenvaltion alueella denaturoidulle tai rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maitojauheelle maksettavaa tukea koskevista erityissäännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1976 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 1 ja 4 kohtaa, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1726/79, ja rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maidolle ja vasikoiden rehuksi tarkoitetulle rasvattomalle maitojauheelle myönnettävää tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1725/79 10 artiklaa yhdessä ETY:n perustamissopimuksen 34 artiklan kanssa luettuina on tulkittava siten, että niissä ei sallita järjestelmällisiä tarkastuksia rajalla sen todentamiseksi, täyttyvätkö toisessa jäsenvaltiossa rehuseosten valmistukseen tarkoitetun rasvattoman maitojauheen koostumusta ja laatua koskevat edellytykset, joista vientituen saaminen riippuu. Edellä mainituissa säännöksissä ei kuitenkaan kielletä rajalla suoritettavia tarkastuksia, edellyttäen, että tarkastukset suoritetaan pelkästään pistokokeina.

2) Maksu, joka kannetaan rajalla suoritettavista järjestelmällistä tarkastuksista, on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklalla kielletty vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu, vaikka se vastaisikin kustakin tarkastuksesta aiheutuneita todellisia kuluja."

16 Bundesverwaltungsgericht katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen tuossa asiassa antamat vastaukset eivät poista sitä epävarmuutta, joka kansallisella tuomioistuimella on yhteisön oikeuden tulkinnasta.

17 Se nimittäin arvioi, että yhteisöjen tuomioistuin on perustanut asiassa Deutsches Milch-Kontor I antamansa tuomion sellaisiin tosiseikkoja koskeviin päätelmiin, jotka poikkesivat huomattavasti sen ennakkoratkaisupyynnössään esittämistä tosiseikoista.

18 Tuomion perusteluista ilmenee, että yhteisöjen tuomioistuimen tekemät päätelmät koskevat rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä suoritettuja tarkastuksia.

19 Bundesverwaltungsgerichtin mukaan ennakkoratkaisupyynnössä kuitenkin mainittiin se tosiseikka, että riitautettuja tarkastuksia ei ollut suoritettu rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä, vaan vientivaltiossa kaukana siitä rajasta, jonka yli tavarat oli vietävä.

20 Kansallinen tuomioistuin katsoo siten olevan epävarmaa, onko vientivaltiossa tehdyt järjestelmälliset tarkastukset rinnastettava yhteisön tai kauttakulkumaan rajoilla tehtyihin tarkastuksiin.

21 Näin ollen se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset, jotka ovat samat kuin ne, jotka se oli jo esittänyt asiassa Deutsches Milch-Kontor I:

"1. Onko 2.7.1976 annetun asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 4 kohdan ensimmäistä alakohtaa, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26.7.1979 annetun asetuksen (ETY) N:o 1726/79 1 artiklalla, tulkittava siten, että kun Saksassa valmistettua rasvatonta maitojauhetta viedään sekarehun valmistamista varten Italiaan kuorma-autoilla, jokaisen kuorma-auton kuormasta on otettava ja tarkastettava näyte, ennen kuin tässä säännöksessä mainittu todistus voidaan antaa?

2. Jos kysymykseen 1 vastataan kieltävästi, mitä perusteita on käytettävä, jotta voitaisiin vastata asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksen (ETY) N:o 1726/79 1 artiklalla, yhdessä asetuksen (ETY) N:o 1725/79 10 artiklan kanssa tulkittaessa siihen kysymykseen,

miten usein näytteitä täytyy ja saadaan ottaa vietäessä rasvatonta maitojauhetta Italiaan kuorma-autoilla?

3. Onko se, että viejä velvoitetaan kansallisten säännösten perusteella maksamaan kaikki — järjestelmällisistä tai satunnaisista — tarkastuksista aiheutuvat kulut, sopusoinnussa tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kiellon (ETY:n perustamissopimuksen 9, 12 ja 16 artikla), syrjintäkiellon (ETY:n perustamissopimuksen 95 artikla) ja muiden yhteisön oikeuden sääntöjen kanssa?"

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

22 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Bundesverwaltungsgericht kysyy kahdella ensimmäisellä kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, sitä, kielletäänkö asetuksen N:o 1624/76 2 artiklan 4 kohdassa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksella N:o 1726/79, ja asetuksen N:o 1725/79 10 artiklassa yhdessä perustamissopimuksen 34 artiklan kanssa luettuina sellaiset järjestelmälliset tarkastukset, joiden tarkoituksena on sen todentaminen, täyttyvätkö toisen jäsenvaltion alueella rehuseoksiksi valmistettavan rasvattoman maitojauheen koostumusta ja laatua koskevat edellytykset, joista vientituen saaminen riippuu, mikäli tarkastuksia tehdään tarkastettavien tavaroiden myöhempää vientiä varten vientivaltiossa eikä sen rajalla.

23 Aluksi on muistutettava, että EY:n perustamissopimuksen 30 ja 34 artiklan mukaan jäsenvaltioiden väliset tuonnin ja viennin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä.

24 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että nämä kiellot ulottuvat kaikkiin kauppaa koskeviin jäsenvaltioiden lainsäädäntöihin, jotka voivat rajoittaa suoraan tai välillisesti taikka tosiasiallisesti tai mahdollisesti yhteisön sisäistä kauppaa (ks. erityisesti asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837, 5 kohta; asia 29/87, Dansk Denkavit, tuomio 14.6.1988, Kok. 1988, s. 2965, 22 kohta ja asia C-69/88, Krantz, tuomio 7.3.1990, Kok. 1990, s. I-583, 9 kohta).

25 Rajalla suoritettavien terveystarkastusten osalta yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että sen vuoksi, että tarkastuksiin kuluu aikaa ja niistä saattaa aiheutua ylimääräisiä kuljetuskustannuksia taloudelliselle toimijalle, nämä tarkastukset saattavat vaikeuttaa tuontia tai vientiä tai tehdä siitä kalliimpaa (asia 35/76, Simmenthal, tuomio 15.12.1976, Kok. 1976, s. 1871, 14 kohta).

26 Yhteisöjen tuomioistuin sitä paitsi katsonut, että tätä periaatetta voidaan soveltaa myös muihin rajalla suoritettavien tarkastusten muotoihin, erityisesti sellaiseen kansalliseen lainsäädäntöön, jossa säädetään tavaroiden järjestelmällisestä tarkastamisesta rajan ylityksen yhteydessä (ks. asia 190/87, Moormann, tuomio 20.9.1988, Kok. 1988, s. 4689, 8 kohta).

27 Niiden tarkastusten osalta, joista on kyse pääasiassa, yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Deutsches Milch-Kontor I antamassaan tuomiossa todennut ensinnäkin, että asetuksen N:o 1624/76 2 artiklan 1 ja 4 kohdassa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksella N:o 1726/79, ja asetuksen N:o 1725/79 10 artiklassa ei edellytetä, että tarkastukset suoritetaan rajalla. Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainittujen periaatteiden perusteella katsonut, että koska tarkastukset suoritettiin rajalla ja järjestelmällisellä tavalla, ne olivat perustamissopimuksen 34 artiklan vastaisia.

28 Yhteisöjen tuomioistuin arvioi lisäksi, ettei voitu katsoa, että tarkastukset olisivat olleet perustamissopimuksen 36 artiklan mukaan perusteltuja taloudellisista tai käytännöllistä syistä, käyttöön otetun järjestelmän vapaaehtoisuuden vuoksi tai edes petosten välttämiseksi. Yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin totesi lisäksi, että

sen enempää asetuksen N:o 1624/76 2 artiklan 1 ja 4 kohdalla, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksella N:o 1726/79, kuin asetuksen N:o 1725/79 10 artiklallakaan yhdessä perustamissopimuksen 34 artiklan kanssa luettuina ei kielletä rajalla tehtäviä tarkastuksia, jos ne tehdään pistokokeina.

29 Sillä seikalla, että kyseisiä tavaroiden tarkastuksia ei tehdä rajalla vaan kyseisessä valtiossa, ei voida kyseenalaistaa sitä vastausta, jonka yhteisöjen tuomioistuin antoi kahteen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen asiassa Deutsches Milch-Kontor I, edellyttäen, että tarkastukset tehdään kyseisten tavaroiden myöhempää vientiä varten.

30 Ratkaiseva tekijä yhteisöjen tuomioistuimen päättelyssä ei ollut tarkastusten suorittamispaikka vaan toisaalta tarkastusten tekemisen syy, eli se, että rajan ylitys on odotettavissa, ja toisaalta tarkastusten suorittamistapa.

31 Se, että ainoastaan rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä suoritettujen rajoittavien toimenpiteiden katsottaisiin kuuluvan 34 artiklan soveltamisalaan, olisi vastoin tämän artiklan sisältöä ja tavoitetta. Jos näin katsottaisiin olevan, tähän määräykseen sisältyvän kiellon kiertäminen olisi helppoa siirtämällä rajoittavan toimenpiteen fyysistä suorituspaikkaa.

32 Edellä esitetty huomioon ottaen ensimmäiseen ja toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1624/76 2 artiklan 1 ja 4 kohdassa, sellaisena kuin artikla on muutettuna asetuksella N:o 1726/79, ja asetuksen N:o 1725/79 10 artiklassa yhdessä perustamissopimuksen 34 artiklan kanssa luettuina kielletään sellaisten järjestelmällisten tarkastusten toteuttaminen, joilla pyritään todentamaan, täyttyvätkö toisessa jäsenvaltiossa rehuseoksiksi valmistettavan rasvattoman maitojauheen koostumusta ja laatua koskevat edellytykset, joista vientituen saaminen riippuu, jos nämä tarkastukset tehdään tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten vientivaltiossa eikä sen rajalla. Edellä mainituissa säännöksissä ja määräyksessä ei kuitenkaan kielletä tällaisia tarkastuksia, mikäli ne tehdään ainoastaan pistokokeina.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

33 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy asiallisesti sitä, ovatko maksut, joita taloudellisilta toimijoilta kannetaan niistä järjestelmällisistä tarkastuksista, joita tehdään vientivaltiossa tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten, perustamissopimuksen 9, 12 ja 16 artiklan vastaisia, tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja tai perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitettuja syrjiviä sisäisiä maksuja.

34 Tältä osin on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Deutsches Milch-Kontor I antamassaan tuomiossa aluksi muistuttanut, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mikä tahansa tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on perustamissopimuksen 9, 12, 13 tai 16 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli; asia on näin riippumatta veron tai maksun nimikkeestä ja kantamistavasta ja siitä, että sitä ei kannettaisi valtiolle (ks. erityisesti asia 158/82, komissio v. Tanska, tuomio 9.11.1983, Kok. 1983, s. 3573, 18 kohta).

35 Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuin muistutti, että tullien ja vaikutukseltaan vastaavien verojen ja maksujen poistaminen jäsenvaltioiden väliltä on yhteismarkkinoiden perusperiaate, jota sovelletaan kaikkiin tuotteisiin ja tavaroihin, joten poikkeuksen mahdollisuudesta on selvästi säädettävä ja poikkeuksia on lisäksi tulkittava suppeasti (ks. yhdistetyt asiat 90/63 ja 91/63, komissio v. Luxemburg ja Belgia, tuomio 13.11.1964, Kok. 1964, s. 1217 ja yhdistetyt asiat 80/77 ja 81/77, Commissionnaires Réunis, tuomio 20.4.1978, Kok. 1978, s. 927, 24 kohta).

36 Yhteisöjen tuomioistuin on tosin ottanut huomioon, että se on asiassa 233/81, Denkavit Futtermittel, 15.9.1982 antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 2933) katsonut, että asetuksen N:o 1725/79 10 artiklassa ei kielletä sitä, että jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntönsä nojalla kantaa kyseiseltä yritykseltä maksun tämän säännöksen mukaisista tarkastuksista, jos yritykseltä kannettava määrä

vastaa tällaisista tarkastuksista yleensä kannettavaa maksua ja jos maksu ei ole niin suuri, että sillä heikennettäisiin yritysten halukkuutta suorittaa niitä liiketoimia, joihin ryhtymistä avustuksen myöntämisellä pyritään rohkaisemaan.

37 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että tätä periaatetta voidaan soveltaa ainoastaan asetuksen N:o 1624/76 ja asetuksen N:o 1725/79 säännösten mukaisesti tehtyihin tarkastuksiin, joista tässä tapauksessa ei ollut kyse, koska kyseiset tarkastukset tehtiin rajalla ja järjestelmällisellä tavalla.

38 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi näin ollen, että koska riidanalaisilla maksuilla ei ollut lainsäädännöllistä perustaa, ne olivat perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklalla kiellettyjä vientitullia vaikutukseltaan vastaavia maksuja, vaikka ne vastasivat tarkastuksista aiheutuneita todellisia kustannuksia, joten ei ollut tarpeen tutkia niiden yhteensopivuutta perustamissopimuksen 95 artiklan kanssa.

39 Kun otetaan huomioon kahteen ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus ja erityisesti tämän tuomion 30—32 kohdassa esitetyt päättelyt, se seikka, että tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten tehdyt riidanalaiset tarkastukset suoritettiin vientivaltiossa eikä rajalla, ei muuta tätä päätelmää.

40 Kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on siten vastattava, että tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten vientivaltiossa tehdyistä järjestelmällisistä tarkastuksista kannettu maksu on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa kielletty

vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu, vaikka se vastaisi kustakin tarkastuksesta aiheutuneita todellisia kustannuksia.

Oikeudenkäyntikulut

41 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut Bundesverwaltungsgerichtin 30.3.1995 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Toisen jäsenvaltion alueella denaturoidulle tai rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maitojauheelle maksettavaa tukea koskevista erityissäännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1976 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1624/76 2 artiklan 1 ja 4 kohdassa, sellaisena kuin artikla on muutettuna 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1726/79, ja rehuseoksiksi jalostetulle rasvattomalle maidolle ja vasikoiden rehuksi tarkoitetulle rasvattomalle maitojauheelle myönnettävää tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 26 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1725/79 10 artiklassa yhdessä EY:n perustamissopimuksen 34 artiklan kanssa luettuina kielletään sellaisten järjestelmällisten tarkastusten toteuttaminen, joilla pyritään todentamaan,

täyttyvätkö toisessa jäsenvaltiossa rehuseoksiksi valmistettavan rasvattoman maitojauheen koostumusta ja laatua koskevat edellytykset, joista vientituen saaminen riippuu, jos nämä tarkastukset tehdään tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten vientivaltiossa eikä sen rajalla. Edellä mainituissa säännöksissä ja määräyksessä ei kuitenkaan kielletä tällaisia tarkastuksia, mikäli ne tehdään ainoastaan pistokokeina.

2) Tarkastettujen tavaroiden myöhempää vientiä varten vientivaltiossa tehdyistä järjestelmällisistä tarkastuksista kannettu maksu on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa kielletty vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu, vaikka se vastaisi kustakin tarkastuksesta aiheutuneita todellisia kustannuksia.

Murray Kakouris Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä huhtikuuta 1997.

R. Grass J. L. Murray

kirjaaja neljännen jaoston puheenjohtaja